

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eiríkur@sosialurin.fo

KEÐILIGARI AT ROYKJA

Um dagarnar kom Føroya Felag móti Krabbameini við eini útlendskari kanning, sum vísir, at útreiðslur í samband við krabbameinsviðgerð fara at vaksa við næstan 30 prosentum áðrenn 2025. Hetta eru stór tøl – sum sjálvandi eiga at verða tikin í størsta álvara. Jákup N. Olsen, formaður í felagnum, vísti í sjónvarpinum á, at royking er ein av stóru syndarunum.

Ikki tí, tað veit hvørt mans barn. Men tað er sum við grindatilmælum, at syndararnir vita altíð best sjálvir, og eingin dugir so væl at koma við tilvildarligum undanførslum, bara tí at tey sjálvi ikki klára at taka seg saman at sleppa tubbakkinum.

Íslenska altingskvinnan, Siv

Friðleifsdóttir, sum vitjaði í Føroyum í síðstu viku í sambandi við fund hjá Tingmannaráð Útnorðurs var inni á gólvinum í Miðlahúsinum, har hon greiddi okkum frá áhugaverdum uppskoti, sum hon, saman við sjeiðrum altingsfólki, hevur lagt fyri altingið. Hetta uppskot er eitt tað víðgongdasta stigið móti royking yvirhøvur. Tey vilja gera tað so strangt, at ikki kann roykjast hvar sum helst í almenna rúminum, og at tubbakk bert skal kunna keypast við resept á apoteki. Siv Friðleifsdóttir metti tó sjálv, at hetta helst fór at verða broytt til, at íslenska rúsdrekkasólan í staðin skal standa fyri søluni.

Hetta ljóðar rættiliga restiktivt.

Men hví ikki tað? Hvør hevði ímyndað sær fyri fáum árum síðani, at vit í 2011 kunnu halda roykfríar kaffipausur á arbeidsplassum, ella at tað als ikki verður roykt innandura? Men tað gongur jú fint.

Tá vit kunnu staðfesta, at so stórir heilsuvandi er tengdur beinleiðis at royking – og at tað ikki bert er roykjarin sjálvur, sum er sjálmorðskandidatur, men at hann eisini beinleiðis er til vanda fyri onnur, so er at sláa hart niður á slíkt. Í Íslandi byrja tvey ung at roykja hvønn dag. Hví ikki hava eina null-hugsjón um, at eingin skal byrja at roykja?

Landsstýrismaðurin í heilsumálum helt tað als ikki vera hóskaði,

at apotekini skulu selja tubbakk. Hann segði í sjónvarpinum, at hann hevði ætlað at givið fólki ókeypis roykiavvenjing í nakrar dagar í sambandi við roykfría dagin 31. mai, men at hann ongur pengar fann til endamálið. Come on John...!

Men eyðsæð er, at tað má í øllum førum gerast keðiligari og truplari at vera roykjari. Tað sigur seg sjálv. Politikarar skulu sum altíð vera fyrimyndir, og tí má tað vera ein farin tíð, at vit siggja nakað so politiskt ókorrekt, sum ein roykjandi heilsumálaráðharra. Politikkur er jú at vilja broytingar, og eingin fer illa av, at færri – og helst eingi fólk roykja.

➡ **Eingin fer illa av at færri – og helst eingi fólk roykja**

25 ár síðani Erlendur Patursson doyði

Erlendur Patursson situr niðri, meðan tingið rópar hurrá fyri kongi. Myndin er tikin fyrstu ferð, hann var á tingi á ólasøku – í 1955. Hann reisti seg ongantíð fyri teimum kongaligu.

Í morgin, 16. juni, eru 25 ár liðin, síðani Erlendur Patursson, fyrrverandi formaður Tjóðveldisflokksins doyði 72 ára gamal. Erlendur Patursson var tingmaður til tað síðsta, hann doyði bráðliga

hendan dagin. Hann var fyrstu ferð valdur á ting fyri Tjóðveldisflokkinn í Sandoyar valdømi í 1954. Afturvaldur í 1958 og í 1962, men fall í 1966, tá Fólkaflokkurin við Demmusi Hentze vann sessin frá

Tjóðveldisflokkinum.

Erlendur Patursson varð afturvaldur í 1970 í Suðurstreymoyar valdømi við methøgum atkvøðutali – oman fyri 800 – og sat á tingi til hann doyði. Erlendur var úr Kirkjubø, sonur Jóannes Patursson og Guðny. Hann tók studentsprógv í Íslandi í 1933. Hann tók 1. part av búfrøðislestri í Oslo og fullfiggjað cand. polit prógv í Danmark í 1942.

Heimafturkomin til Føroya eftir stríðslok var hann figgjarligi ráðgevi løgtingsins 1946-1947, eitt skifti fiskimaður og í 1953 varð hann valdur til formann í Føroya Fiskimannafelag. Hann var við til at stovnseta Tjóðveldisflokkinn og gjørdist í apríl 1949 blaðstjóri á mál-gagni floksins 14. September. Hann var landsstýrismaður í sjálvstýrislandsstýrinum 1963-1966 og føroyskur fólkatingsmaður 1973-1977. Tá Erlendur Patursson doyði, tók Hans Jacob Debes sæti sum tingmaður fyri hann, og Heini O. Heinesen gjørdist floksformaður.

➡ **Gloym-ið ikki motorin**

KÁRI Á RÓGVI
KJAK Á SÍÐU 14

➡ **Hot spot til allar Føroyar**

LEVI MØRK
KJAK Á SÍÐU 16

So fór Ingolf S. Olsen...

Vit hava fyrr á hesum stað skotið Ingolfi S. Olsen í skógvarnar, at hann hevur gjørt journalistikk, sum bar brá av at vera til frama fyri eitt ávíst nótabátareid-arí í Gøtu. Tað var tá hann var á makrelveiðu við Finni Fríða og í tí sambandi gjørdi innslag til Deg og Viku, sum hevði slagsíðu – og sum gav intigritetinum hjá Ingolfi eitt skar.

Men nú hevur hann tikið stigið fult út. Frá at vera tann sera seriøsi tíðindamaðurin, sum ikki so frætt sum kundi vera limur

í einum fót bóltfelag, tí tað skaddi intigritetin, er hann nú kandidatur fyri Tjóðveldi til løgtingsvalið og ætlar sær á ting at lyfta arvin eftir Tórbjørn Jacobsen, sum langt síðani hevur boðað frá, at hann ikki stillar upp aftur. (Men man hann ikki gera tað kortini?)

Ikki tí, tað er í finasta ordan, at journalistar stilla upp til val. Men teir taka ein stóran kjans, tí júst tað valið ger, at arbeidstreytirnar broytast – skuldu teir ikki verið valdir.